

Lausunnon antaminen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle / Lentotuhkan ja leijupetihiekan hyödyntäminen kenttärakenteessa Kaipolan tehdasalueella sekä toiminnan aloittamislupa / Kaipola Green Port Oy

Valja 10.04.2025 § 19
2540/11.03.07/2025

Valmistelija: ympäristöpäällikkö Piia Koski, p. 0400 243 351

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Jämsän kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Kaipola Green Port Oy:n hankkeesta, jossa on tarkoitus hyödyntää jätteenpoltossa syntynyttä lentotuhkaa ja leijupetihiekkaa kenttärakenteessa Kaipolan tehdasalueella.

Kaipola Green Port Oy hakee lupaa rakentaa noin 4 hehtaarin suuruinen asfaltoitu kenttä puupolttoaineiden varastointia varten Jämsän Kaipolan tehdasalueelle entisen kuorikentän alueelle osoitteessa Tehtaankatu 1, 42220 Kaipola. Toiminnalle haetaan myös ympäristönsuojelulain 199 § mukaista lupaa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta.

Kentän rakentamiseen käytetään voimalaitoksen lentotuhkaa ja leijupetihiekkaa sekä puupoltossa syntyvää lentotuhkaa ja leijupetihiekkaa yhteensä enintään noin 35 000 tonnia. Vuosittain kenttään sijoitetaan enintään 15 000 tonnia tuhkaa ja leijupetihiekkaa. Jos kentän rakentamiseen tarvittavaa tuhkaa ei synny riittävästi, käytetään rakennusmateriaalina jakavassa kerroksessa jätebetonista valmistettua betonimursketta tai kalliomursketta, enintään noin 10 000 m³ eli 20 000 tonnia. Betonin tulee täyttää MARA-asetuksen (VnA 843/2017) mukaiset hyötykäyttövaatimukset päällystetylle kenttärakenteelle. Tuhkan, leijupetihiekan ja betonimurskeen yhteenlaskettu keskimääräinen kerrospaksuus on noin 0,7 m ja enimmäiskerrospaksuus noin 1,3 m. Kenttä päällystetään asfalttibetonilla AB 16, jonka tyhjätila < 5 %. Asfalttikerroksen paksuus on 60 mm.

Kenttä rakennetaan kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa rakennetaan 2 hehtaarin alue, joka asfaltoidaan heti. Seuraavassa vaiheessa rakennetaan kentän loppuosa, 1,9 hehtaaria. Ensimmäisen vaiheen kestoksi arvioidaan yksi vuosi. Toisen vaiheen arvioidaan kestävän enintään neljä vuotta tuhkan tuotantomäärästä riippuen.

Hankealue on Kaipolan tehtaiden entinen ylimääräisen puunkuoren varastointikenttä. Keskimääräinen kuoriaineksen paksuus alueella on noin kaksi metriä ja sen määrä on 50 000–100 000 m³ eli 30 000–40 000 tonnia. Ennen kentän rakentamista kuorijäte kaivetaan pois ja seulotaan. Seulottu kuorijäte varastoidaan aumoihin kentän reunalle ennen sen polttamista voi-malaitoksessa. Seulonnasta tuleva maa- ja kiviaines välivarastoidaan alueella ja sijoitetaan kentän pohjakerrokseen. Alueella on nyt varastoituna yhteensä 11 000 tonnia lentotuhkaa, joista 5 000 tonnia kentällä aumassa ja 6 000 tonnia halleissa. Jatkossa muodostuva lentotuhka varastoidaan halleissa ennen sijoittamista kenttärakentee-

seen. Tuhkan pölyäminen rakennusvaiheessa on epätodennäköistä sen kosteuden vuoksi.

Kentän hulevedet ohjataan viivytysojien kautta noin 500 m³ suuruisen, kiintoainesta pidättävään laskeutusaltaaseen, josta vedet johdetaan ojaa pitkin Hulkionlahteen. On mahdollista, että rakentamisvaiheessa rantaveden kloridi- tai sulfaattipitoisuudet hieman nousevat.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö § 31

Ehdotus

Ympäristöpäällikkö Piia Koski

Valvontajaosto esittää lausuntonaan seuraavaa:

Alueelle nyt hyötykäyttäväksi esitetty lento- ja leijupetituhka on peräisin jätteenpoltosta, jota harjoitettiin Kaipolan tehdasalueella eri toimijan toimesta kahdella eri koetoimintaluvalla, jotka olivat Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston myöntämiä. Tuhka on ollut varastoituna alueella yli kolme vuotta osittain katetussa tilassa ja osittain taivasalla. Valvontajaosto huomauttaa, että lentotuhkan ja leijupetihiekan hyötykäytölle tulee olla oikea tarve ts. se, että kenttä tarvitaan luvanhakijan osoittamaan toimintaan ja se, että kenttä tullaan toteuttamaan. Jätteen hyödyntämisen tunnusmerkistöön oikeuskäytännössä on katsottu sisältyvän se, että jätteellä korvataan rakentamisessa muutoin käytettäviä luonnonmateriaaleja. Rakennushanke korvaa luonnonmateriaaleja vain siinä tapauksessa, että hakemuksen kohteena oleva rakenne toteutettaisiin joka tapauksessa.

Valvontajaosto pyytää aluehallintovirastoa tulkitsemaan sitä, onko kyseessä jätteen hyödyntäminen vai loppusijoittaminen. Jos kyseessä on jätteen loppusijoittaminen, ympäristölupaa ei tule myöntää jätteen hyödyntämiselle.

Valvontajaoston käsityksen mukaan hyötykäyttökohteet toteutetaan yleensä siten, että käytettävä jäte hyödynnetään kerralla, eikä kohdetta toteuteta vaihteittain vuosien kuluessa, kuten hakemuksessa on nyt esitetty. Valvontajaoston näkemyksen mukaan alueella ei ole sellaista toimintaa tällä hetkellä, jonka johdosta tuhkaa muodostuisi lisää eli toisin sanoen voimalaitos ei ole toiminnassa. Hakemuksen perusteella tuhkaa tulee muodostumaan myös jatkossa, mutta koska tällaista toimintaa ei nyt ole, voidaanko alueelle (hakemuksen mukainen kentän loppuosa, 1,9 ha) myöntää ympäristölupa tällä perusteella. Voimalaitoksen kattilassa voidaan käyttää tällä hetkellä vain niitä polttoaineita, joita sitä koskevassa ympäristöluvassa on esitetty. Muiden mahdollisten polttoaineiden käyttö vaatii oman ympäristöluvituksensa ja vie sen mukaisesti aikaa.

Mikäli ympäristölupa myönnetään, sen tulee olla määräaikainen siten, että tuhka tulee olla hyötykäyttönä tai vastaavasti pois kuljetuttuna alueelta tiettyyn määräaikaan mennessä (esim. vuoden kuluessa ympäristöluvan lainvoimaiseksi tulosta). Valvontajaoston huolena on, että muutoin lento-

ja leijupetituhka jää alueelle ilman hyötykäyttöä tai pois viemistä määräämättömäksi ajaksi. Alueella on tällä hetkellä varastoituna muovijätettä yli 40 000 tonnia. Alueen siivoaminen eli muovijätteen poiskuljettaminen alueelta on osoittautunut haasteelliseksi.

Valvontajaosto ei ota kantaa hakemuksessa esitettyjen tuhka-analyysien näytteenottoon tai tuhkan laatuun. Valvontajaosto huomauttaa kuitenkin, että ympäristölupahakemuksessa ei ole mukana niitä tuhka-analyysijä, joita toiminnassa tehtiin ensimmäisen koetoimintailmoituksen mukaisen jätteenpolton aikaan. Tuolloin tuhkan laatu on ollut välillä hakemuksessa esitettyä heikkolaatuisempaa.

Vakuuden määrän osalta valvontajaosto toteaa, että vakuuden määrän on oltava riittävä tilanteessa, jossa lento- ja leijupetituhka voidaan asetetun vakuuden turvin toimittaa käsittelyyn muualle, jos kenttärakenne ei toteudu. Valvontajaosto huomauttaa myös, että Jämsän kaupungissa ei ole enää ilmanlaadun mittauspistettä. Ilmanlaadun tarkkailu on lopetettu vuoden 2023 lopussa, toisin kuin hakemuksessa on todettu.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.